

Lär dig hur du skapar en podcast från idé till publicering - en kurs i fyra delar

1 Kom igång med din podcast genom att välja ämne, utrustning och format.	2 Anslut mikrofonen till datorn och gör dig redo att spela utan ljudproblem.	3 Redigera din podcast och med ett ljudredigeringsprogram på datorn.	4 Publicera din podcast online så att alla intresserade kan hitta den och lyssna på den.

VI HJÄLPER DIG ATT KOMMA IGÅNG

Skapa en egen podcast

Har du någonsin funderat på att göra en egen podcast? Nu får du hjälp med hela processen från att välja ämne, spela in, redigera till att publicera den färdiga produktionen.

Journalist
Martin Lorentsen

Podcasts har vuxit till att bli ett av de mest populära sätten att fördjupa sig i en mängd olika ämnen. Lyssnarna kan bestämma var, när och hur de vill lyssna på ett brett utbud av program som kan sträcka sig från fängslande berättelser från andra världskriget till tekniska trender.

Det finns mängder av podcasts där ute, och det beror på att nästan alla kan skapa dem på egen hand utan att ha en professionell inspelningsstudio till sitt förfogande. Om du har en bra mikrofon och en dator kan du faktiskt göra en podcast från ditt eget

vardagsrum. Det betyder dock inte att podcasts är det enklaste i världen att göra. Det är relativt enkelt att köpa en mikrofon, ansluta den till din dator och spela in en konversation eller en berättelse, men det krävs mer om du vill att din podcast ska träffa rätt.

Den viktiga förberedelsen

Innan du sätter dig vid mikrofonen och trycker på inspelningsknappen bör du ha en så klar idé som möjligt om vad podcasten ska handla om. Det kan vara en unik historia som du vet att du vill berätta, eller så kan den vara baserad på en hobby eller en historisk period som intresserar dig. Det finns inga gränser för vad podcasten kan handla om, men ämnet är

det viktigaste att få rätt, eftersom så mycket annat i skapandet beror på det. Du måste dessutom tänka på podcastens format från början: Hur länge ska ett poddprogram pågå? Vilka ska medverka? Hur ska den produceras? Det här är bara några av de frågor som du måste besvara.

Skapa ett manus

För att ge podcasten mer struktur är det också en bra idé att förbereda ett manuskript för varje program innan du börjar spela in. Vi har skapat en mall för podcastmanus som du kan hämta kostnadsfritt från vår webbplats. Mallen kan öppnas i vilket ordbehandlingsprogram som helst och du kan enkelt lägga till egna ord i

Expert: Lusten driver verket

I den här serien får du hjälp av Rasmus Mark Pedersen att skapa din egen podcast. Han har arbetat professionellt med radio i många år och hjälper nu andra att tjäna pengar på att göra podcasts. Enligt honom finns det en sak du behöver veta innan du börjar:

”Först och främst måste du känna att du verkligen vill. En podcast har potential att växa sig väldigt stor, men de flesta kommer att förbli små. Du måste ha viljan att göra avsnitt efter avsnitt om du vill att din podcast ska bli bra. Podcasterna är ett långlivat medium där något du spelade in för fem år sedan fortfarande kan skapa värde idag. Men det kräver att det hela tiden kommer nya avsnitt.”

Rasmus Mark Pedersen är radiovärd, journalist och podcastexpert.

dokumentet när du väl har öppnat det. Se bara till att arbeta med en kopia av mallen och inte direkt i originalet.

Välj rätt utrustning

Poddens format och innehåll kommer också att påverka vilken utrustning du behöver. Det finns många olika mikrofoner och annan inspelningsutrustning som lämpar sig för olika format. Somliga podcaster består till exempel av enbart en person som berättar en historia. Då räcker det med en bra mikrofon för inspelningen. Andra program har en hel panel av deltagare, vilket givetvis kräver flera mikrofoner och extra utrustning som en ljudmixer för att kunna hantera de olika inspelningskanalerna. Valet av

utrustning beror också på din budget. Det är naturligtvis en prisskillnad om du behöver flera mikrofoner och en ljudmixer eller om du kan nöja dig med en eller två mikrofoner.

I det här första avsnittet hjälper vi dig att förbereda dig ända fram till det ögonblick då du sätter dig bakom mikrofonen och börjar spela in. I de kommande avsnitten kommer vi att gå igenom de återstående stegen som du behöver för att färdigställa din podcast: Hur du bär dig åt för att spela in under optimala förhållanden, hur du redigerar inspelningen så att det blir ett komplett program och sist men inte minst, hur du publicerar den färdiga podcasten online så att du kan börja bygga upp en lyssnarskara.

Välj rätt utrustning för din podcast

Ljudutrustning är viktigt när du gör en podcast. Så här gör du för att välja rätt utrustning för din produktion.

Det kan vara frestande att ta fram det gamla, billiga headsetet med mikrofon när du ska börja med din podcast, men gör inte det. Kvaliteten är helt enkelt

inte tillräckligt bra, och dåligt ljud kan förstöra lyssnandet. Om du vill att din podcast ska vara värd att lyssna på måste du investera i en del utrustning.

Om podcasten bara består av dig blir det billigast. Du bör förvänta dig att spendera minst ett par tusen kronor på ljudutrustning, eftersom du måste investera i åtminstone en bra mikrofon och en uppsättning hörlurar.

Den lilla produktionen

Om din podcast bara är du som tar upp ett ämne eller berättar en historia, då är allt du behöver en bra mikrofon och ett par hörlurar som täcker dina öron.

Det är viktigt att du har en mikrofon som kan anslutas till din dator via USB. Den bör också ha möjlighet att anslutas med en XLR-kabel om du behöver använda den med annan ljudutrustning. Det är också en fördel om mikrofonen har ett stativ så att du kan justera mikrofonens höjd och

vinkel. Hörlurar som täcker öronen är viktiga när du redigerar din podcast eftersom det gör det mycket lättare att plocka upp omgivande ljud när du spelar in.

Det gör det också mycket lättare att upptäcka i redigeringsprocessen om det inspelade ljudet behöver justeras på ett eller annat sätt.

Det behöver du:

- En mikrofon
- En uppsättning lurar

Sammanlagt pris:

Cirka 2 000 kronor

Ett par hörlurar som täcker öronen, kan vara JBL Tune 760NC som kostar cirka 790 kronor.

För runt 1 190 kronor kan du få mikrofonen RØDE NT-USB Mini.

Hitta rätt mikrofon

När du köper din mikrofon, se till att den har ett USB-uttag så att den enkelt kan anslutas till datorn. Det är också en fördel om mikrofonen du väljer har ett så kallat popfilter, som är ett filter som sitter framför eller på mikrofonen. Ett popfilter hindrar s-, p- och b-ljud från att bli alltför dominerande i ljudbilden, vilket bidrar till att maximera kvaliteten på dina ljudinspelningar.

När du använder en zoom recorder behöver mikrofonen anslutas via XLR, som du kan se på bilden. Det kan mikrofonen RØDE Dynamisk PodMic som kostar cirka 1 190 kronor.

Den mellanstora produktionen

Om du vill ha en medvärd eller en gäst i podcasten behöver du köpa extra mikrofonutrustning och en liten, praktisk apparat som kallas zoom recorder.

Även om du kommer att ha två eller tre deltagare i din podcast är det inte absolut nödvändigt att ha en dedikerad ljudmixer när du spelar in. Istället kan du nöja dig med en zoom recorder – en bärbar ljudinspelare som du kan ansluta flera mikrofoner till. Det vanligaste är att minst två mikrofoner anslutas till en zoom-inspelare och sedan kan du enkelt styra ljudnivån på varje mikrofon

Lös mikrofon

En lös mikrofon är en praktisk lösning för att fånga upp ljud från en fast position. Vanligtvis har mikrofonen någon form av stativ som gör att den står stadigt på bordet och gör att du kan justera mikrofonens vinkel. Du kan fästa mikrofonen på ett större stativ vilket gör att du kan sitta mer upprätt eller till och med stå upp när du spelar in din podcast.

Logilink AA0127 är ett bra exempel på ett större stativ. Det kostar cirka 590 kronor.

Headsetet RØDE
NTH-100M kostar
cirka 1 900 kronor.

Mikrofon med headset

Om du använder ett headset med mikrofon kan du spela in podcasts var som helst eftersom du inte behöver oroa dig för att sitta för långt från mikrofonen. En annan fördel med en headsetmikrofon är att du får både en bra mikrofon och en uppsättning hörlurar som täcker dina öron samtidigt.

Priset för en zoom recorderen Zoom H4 Pro ligger på omkring 1 990 kronor.

med rattar. Zoom-inspelaren kan anslutas till datorns ljudinspelningsprogram med en USB-kabel så att inspelningarna sparas direkt på datorn, men det går också att spara inspelningarna på ett SD-kort.

Zoom-inspelaren ansluts till dina mikrofoner med XLR-kontakter, så se till att de mikrofoner du köper har möjlighet att anslutas med en XLR-kabel och inte enbart USB.

Det är valfritt om du även vill ha extra hörlurar, men för vissa är det skönt att kunna höra sig själv i ett headset samtidigt som man talar i en mikrofon. Därför kan det vara en bra idé att köpa extra hörlurar också.

Det behöver du:

- Minst två mikrofoner
- Minst två par hörlurar
- En zoom recorder

Sammanlagt pris:

Cirka 6 000 kronor

Den stora produktionen

Om du har stora ambitioner och vill ha många deltagare i dina sändningar och möjlighet att kontinuerligt spela upp ljud som klipp eller musik behöver du göra en större investering, bland annat en ljudmixer.

För större produktioner behöver du en ljudmixer, vilket vanligtvis kostar en hel del. Priserna ligger på cirka 7 000 kronor, men då kan du spela in många kanaler och samtidigt spela upp ljud och klipp. Ljudmixern, som ansluts till datorn via USB, gör det också möjligt att ringa till gäster och ger dig fler möjligheter att anpassa ljudet med avancerade verktyg. Förutom att det blir enkelt att justera

ljudnivån har du möjlighet att skapa speciella filter för varje mikrofon för att matcha rösten hos den person som talar i mikrofonen.

Förutom att du måste spendera pengar på en ljudmixer tillkommer kostnader för flera mikrofoner och hörlurar. Du måste dessutom ansluta alla mikrofoner till ljudmixern med XLR-kontakter, så du måste se till att samtliga mikrofoner kan använda den typen av kablar.

Det behöver du:

- Minst fyra mikrofoner
- Minst fyra hörlurar
- En ljudmixer

Sammanlagt pris:

Cirka 15 000 kronor

Ett bra val för en ljudmixer för att spela in podcasts är RØDE Caster Pro. Den senaste modellen kostar cirka 6 900 kronor.

Expertens råd för att komma igång

Hur tar jag reda på vad min podcast ska handla om?
Hur gör jag min podcast värd att lyssna på? Och hur ska jag egentligen skapa den? Podcast-experten Rasmus Mark Pedersen hjälper dig att komma igång.

Så hittar du ämnet

FRÅGA: Hur hittar jag ett bra ämne för min podcast?

SVAR: De bästa poddarna är de där personen bakom mikrofonen brinner för ämnet och kan tillföra något som lyssnaren inte redan visste. Fundera på hur du kan tillföra något unikt, och hur brett eller smalt ämnet ska vara. Jag brukar råda en nybliven poddare att välja ett relativt smalt ämne som du verkligen kan nörda ner dig i. Andra världskriget är ett för brett ämne för en podcast, men sveriges inblandning under kriget är smalare. Och kanske fungerar podcasten "Vad kan vi lära oss av en svensk tiger?" ännu bättre.

Du kan testa om du har rätt ämne genom att formulera en mening där du presenterar din podcast till dina vänner. Till exempel: "Välkommen till 'Vad kan vi lära oss av en svensk tiger? Podcasten där vi pratar om hur sveriges agerande under andra världskriget påverkar oss i dag.' Om de säger 'Det låter spännande, det skulle jag verkligen vilja höra', är du något bra på spåren.

Välj ett format som du tycker om

FRÅGA: Vilken form ska min podcast ha?

SVAR: Välj det format du känner dig mest bekväm med. De flesta som jag har hjälpt att podcasta tycker att det är kul att prata i en mikrofon om något som intresserar dem och de vill få ut sin podcast så snabbt som möjligt. Jag har ett mycket specifikt recept för dem:

1: Ha med gäster

Det är lättare att börja göra en podcast när du har någon att prata med, så bjud in en gäst.

2: Ha en fast panel

Antingen är ni två ordinarie värdar på podcasten, eller så är du värd som har en gästpanel som turas om att vara med. Det gör det igenkännbart för lyssnarna samtidigt som det blir lättare för dig att hitta vem du ska prata med.

3: Gör flera avsnitt efter varandra

När du väl har börjat spela in är det en bra idé att fortsätta och spela in flera avsnitt åt gången om det känns vettigt. På så sätt kan du plötsligt ha en månads avsnitt klara på en förmiddag som du lätt kan klara dig ett tag med.

4: Spela in "live on tape"

Lita på mig: Du vill inte hålla på med en massa ljudredigering efter när du har gjort inspelningen, så spela in allting och säg till dina lyssnare att det är ofiltrerat. Om du använder den här metoden bör du åtminstone ha ett manus att luta dig mot så att du inte behöver redigera och klippa för mycket i inspelningen efteråt, men den lilla extra förberedelsen lönar sig tiofaldigt i redigeringen efteråt.

5: Skapa kortare avsnitt

Ja, vissa poddar från radiokanalerna håller på i en timme, men de är gjorda för gammaldags radiolyssnande. Den genomsnittliga podcastlyssnaren lyssnar inte mycket längre än 18 minuter per dag. Till att börja med bör du sträva efter att göra avsnitt som är cirka 20 minuter långa.

6: Ha gästerna på distans

Det kan vara svårt att genomföra att du och dina gäster kan träffas och spela in. Därför rekommenderar jag att du sätter upp din studio hemma och sedan låter gästerna ansluta sig till dig på en linje via internet när ni inte kan träffas. Det är viktigt att det finns en bra mikrofon i båda ändar eftersom ingen tycker om att lyssna på någons knastriga telefonsamtal.

Rasmus Mark Pedersen har arbetat professionellt med radio och podcasts sedan 2008.

Förbered dig inför inspelningen med möten och ett manuskript

FRÅGA: Hur förbereder jag ett avsnitt av min podcast?

SVAR: Se till att du bara har ett ämne för varje program, och att du kan berätta vad det är för ämne i en mening när du börjar spela in. När du har ämnet på plats skapar du ett manus och en plan för en eventuell intervju med en gäst. Det kan vara antingen genom specifika frågor eller ledtrådar för vad som ska sägas, det

är upp till dig vad du tycker fungerar bäst. Om du inte känner personen väl är det en bra idé att prata med honom eller henne före inspelningen för att få en uppfattning om vad personen kan säga, och vad han eller hon tycker om ditt upplägg.

Se till att du inte gör hela intervjun under förberedelsen som du sedan har tänkt att göra vid inspelningen. Det slutar bara med att ni bara gör en rekonstruktion när ni spelar in.

Så skapar du ett manuskript

FRÅGA: Hur skapar jag en planering för mitt program?

SVAR: Ett manuskript är din plan för programmet. Om du inte har tänkt ut ett manus har du inte heller tänkt ut vad du vill berätta för lyssnaren, och i de flesta fall leder det till att det blir helt irrelevant att lyssna på din podcast. Kom ihåg att lyssnaren inte vet vad du vet. Det är därför du i ditt skrivna manus måste inkludera all

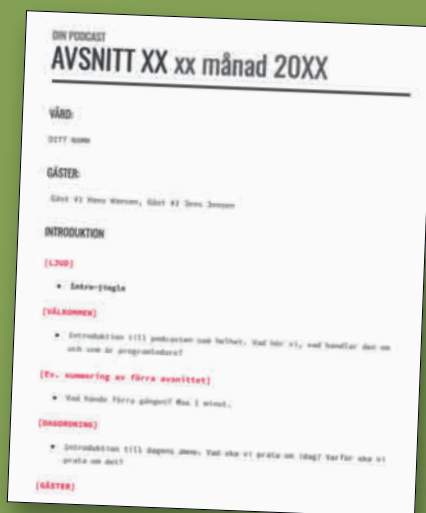
information som är nödvändig för att förstå avsnittet. Jag brukar dessutom ha ett så kallat intro och ett outro nedskrivet på ett papper, samt några frågor som jag kan använda mig av beroende på hur samtalet med en potentiell gäst går. Men jag vet redan från början vilka ämnen jag vill ta upp, och gästen har också fått information om det i förväg.

Jag brukar också använda mig av tidskoder så att jag vet hur långt in i programmet vi är när vi kommer till en viss fråga eller ett visst tema. Jag indikerar också när jag kommer att spela jinglar eller segment om mitt program har sådana.

Få en gratis mall till ditt manuskript

På PC-tidningens hemsida kan du hämta en mall för ett podcast-manuskript. Mallen kan enkelt redigeras så att den passar till din sändning. Det är ett Google Docs-dokument, men kan öppnas i Word och andra ordbehandlare. Du kan hämta mallen här: pctidningen.se/2413

KLART FÖR INSPELNING

I nästa avsnitt får du lära dig hur du kan få bästa möjliga ljud i din podcast, och hur du kommer igång med att spela in podcasts på din dator med Audacity.